

ALEXANDER - VON HUMBOLDT

agahî

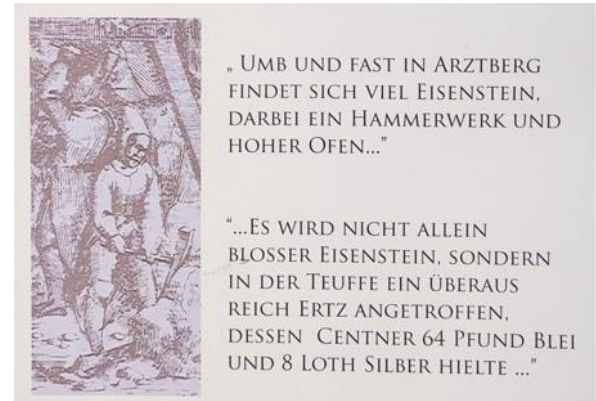

Languages

Alexander von Humboldt li Arzberg

Agahiyên giştî

Humboldt ji sala 1792 heta 1796 li Çiyayên Fichtelê wek karkerê madenê yê payebilind xebitî. Di vê demê de ji aliyê dewleta Prûsyayê ve peywira vejandina madenê li Frankonya Jorîn hat dayîn. Ji bo ku plana xwe bi cih bîne, ew beşek ji wextê li Arzbergê jiya û pîşesaziya madenê li wir vegerand û xebitî. Di vî bajarî de ew pir kêfa xwe ji wextê xwe re anî: "Ez li Arzbergê, gundekî Fichtelgebirge, li çiyayên bilind dijîm. Depo pir balkêş in ku ez dikarim di seranserê salê de çend caran serdana wan bikim. Ez ji şahiyê diçirîsim." (A.-v.-Humboldt)

Hêji Helbesta li ser kana madenê li Arzbergê

Kirrûbirra madenê

Nêzîkî sêyeka hesinê ku li Arzbergê tê derxistin ji Bohemya, Palatinate û Sachsen re hat şandin, ku ji Arzberg re pere dianî.

Di dema Humboldt de (1792 - 1796) kanên din li herêma rojava hatin xebitandin, ku hemî navên tîpîk û navên pîrozên parêzger ên wekî: "Morgenstern", "Silberkammer", "Sophienglück" an "Civaka Pîroz" hildigirin.

Fabrîkaya Nail

Hêjîrê makîneya nail pişt camê li ser Humboldtweg li Arzberg

Yek ji hunerên herî girîng ên di warê hilberîna hesin de jî pîşesazkirina neynûk bû. Malbata Künzel li Arzbergê vî pîşeyî dikir. Erhard Künzel firoşkarê Elsenê yê perwerdekirî bû û yekem makîneya nailingê ya Almanayê di sala 1905-an de çêkir. Ev xwedî kapasîteya hilberînê ya herî zêde 50 nail per minute. Performansa makîneya neynûkê ya nûjen îro di deqeyek de 3,500 neynûk e.

Bîranînên madenê

Li Arzberg îro hûn hîn jî dikarin gelek bîranînên Humboldt û madenê bibînin. Ger hûn li ser riya dorhêl a Alexander von Humboldt bimeşin, hûn ê di nav tiştên din de, bi kevirek ji Arzbergê re rû bi rû bibin. Ev ji sparê hesin (Fe CO₃) û kalsîtê (Ca CO₃) pêk tê û bi rengê sor-gewr e. Di madenê de %4 manganê jî heye. Dişibe kanzaya Ambergê û ya Styria.

Bajarê Arzberg navê bajarê xwe deyndarê depoyên hesin û kanzayên wan e. Bi demê re Erzberg û Artzberg bûne Arzberg.

Foundling li Arzberg

Ji bo bêtir agahdarî û zimanên din kodên QR bişopînin.